

ABSTRAKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno: Lucie Markovcová

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Rybářová

Název bakalářské práce: Bariéry veřejného prostředí při nakupování z pohledu osob po získaném poškození mozku.

Úvod: Odstraňování bariér veřejného prostředí je jedním z cílů Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením. V zahraničních studiích zkoumali i ergoterapeuti vlivy bariér na výkon osob s disabilitou, které je limitují kvůli poruchám smyslů či jejich fatických a kognitivních funkcí.

Cíl: Zjistit, na jaké bariéry ve veřejném prostředí naráží osoby po získaném poškození mozku (OZPM) při nakupování.

Metody: Byl vytvořen dotazník se 34 otázkami, který byl pomocí e-mailů rozšířen do zařízení pracujících s dospělými OZPM v elektronické i tištěné podobě. S vyplněním mohli pomáhat terapeuti či rodinní příslušníci, aby nebyli znevýhodněni OZPM s poruchou fatických či kognitivních funkcí. Dále bylo využito zúčastněné pozorování 5 OZPM při nakupování.

Výsledky: Dotazník vyplnilo 26 OZPM průměrně za 12 minut. 20 z nich bylo po cévní mozkové příhodě. Většina respondentů byla min. rok po získaném poškození mozku (ZPM) a svou disabilitu vnímali jako středně těžkou. 23 respondentů již bylo po ZPM nakupovat. Většina z nich k tomu potřebuje fyzickou pomoc druhé osoby či kompenzační pomůcku pro pohyb. Mají potíže např. s manipulací se zbožím, sáčky či mincemi kvůli porušené funkci horní končetiny, s vyzkoušením a nákupem oblečení, s vyhledáním zboží v regálech kvůli kognitivním poruchám nebo potíže při komunikaci s prodavači kvůli dysartrii, afázii či rychlé řeči prodavačů. Z pozorování vyplývají jako bariéry zejména nerovnosti na cestě, úzký a špatně přístupný výtah, úzký prostor v uličkách či chybějící nákupní košík do ruky.

Závěr: Ergoterapeuti musí při intervencích u OZPM zaměřených na nakupování, jedné ze zásadních položek instrumentálních všedních denních činností, pracovat holisticky.

Klíčová slova: osoby se získaným poškozením mozku, bariéry, nakupování, ergoterapie